

PIRKANMAAN KÄRÄJÄOIKEUS

1.osasto
PL 134
33101 Tampere
pirkanmaa.ko@oikeus.fi

HAASTE RIITA-ASIASSA

Kirjallisen vastauksen antaminen

8.7.2026

L 758/2024/3630

Keuruun kaupunki
PL 65
42701 KEURUU

Asianosaiset

Kantaja
Kihniön kunta

Vastaaja
Alavuden kaupunki

**Vastaaja
Autio Kauko**

Vastaaja
Jussila Anne

Vastaaja
Jussila Mika

Vastaaja
Juusela Timo

Vastaaja
Järvenpää Tellervo

Vastaaja
Keuruun kaupunki

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1040 omistaja

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1307 omistaja

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1610 omistaja

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1704 omistaja

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1705 omistaja

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 2101 omistaja

Vastaaja
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 2771 omistaja

Vastaaja

117864 1post 260709 (2) 260/09 0304 J11MUT49 CNRVWJ	1041	CL/1	4/23
---	------	------	------

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 2932 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3125 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3399 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 346 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3518 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3626 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 4948 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 1603-1605 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 2613-2614 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 3073-3074 omistaja

Vastaaja

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 4833-4835 omistaja

Vastaaja

Koro Aleksander

Vastaaja

Kulmala Matti

Vastaaja

Laukkanen Juhani

Vastaaja

Lehtomäki Paula

Vastaaja

Mäkinen Aarto

Vastaaja

Mäkinen Aimo

Vastaaja

Purra Antti

Vastaaja

Purra Kari

Vastaaja

Purra Seppo

Vastaaja
Purra Sinikka

Vastaaja
Salmi Heikki

Vastaaja
Vainionpää Eero

Vastaaja
Virtain kaupunki

Vastaaja
Vähä-Jussila Jukka

Vastaaja
Ähtärin kaupunki

Kuultava
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy

Asia

Muu osakeyhtiöasia

Vireille

24.5.2024

KANTEESEEN VASTAAMINEN

Käräjäoikeus kehottaa Teitä vastaamaan kirjallisesti oheisesta haastehakemuksesta ilmenevään kanteeseen.

HUOM! Asiassa on vuonna 2025 pyydetty Teiltä kuultavana lausumaa. Oikeudenkäyntiin liittyvien säännösten vuoksi asemanne on muutettu vastaajaksi, jonka vuoksi Teiltä pyydetään nyt vastaajana vastausta kanteeseen. Aiemmin kuultavana mahdollisesti antamaanne lausumaa ei oteta huomioon nyt pyydettyinä vastauksena.

SEURAUS VASTAUKSEN ANTAMATTA JÄTTÄMISESTÄ TAI PUUTTEELLISESTA VASTAUKSESTA

Jos kantajan vaatimukset ovat mielestänne kokonaan tai osaksi virheellisiä, käräjäoikeus kehottaa Teitä määräajassa vastaamaan kanteeseen.

Voitte antaa vastauksen myös siinä tapauksessa, että vaatimukset ovat mielestänne oikeat.

Jos ette vastaa määräajassa tai jos vastauksessanne vain vastustatte kantajan vaatimusta perustelematta vastustamista jäljempänä selostetulla tavalla, käräjäoikeus voi ratkaista asian kantajan vaatimuksen mukaisesti yksipuolisella tuomiolla. Yksipuolisella tuomiolla käräjäoikeus hyväksyy kantajan vaatimukset sellaisenaan, elleivät ne ole selvästi perusteettomia.

VASTAUKSEN TOIMITTAMINEN KÄRÄJÄOIKEUDELLE

Vastauksenne on toimitettava käräjäoikeuden kansliaan 30 päivän kuluessa tämän pyynnön tiedoksiannosta.

Jos ennen määräajan päättymistä pyydätte määräajan pidentämistä, käräjäoikeus voi erityisestä syystä pidentää tätä määräaikaa.

Voitte tuoda vastauksen itse tai lähettää sen postitse, sähköpostitse tai muuna sähköisenä viestinä. Olette itse vastuussa siitä, että vastaus on käräjäoikeudessa edellä mainitussa määräajassa.

VASTAUKSEN SISÄLTÖ

Ilmoittakaa vastauksessanne, myönnättekö kanteen vai vastustatteko sitä.

Jos vastustatte kannetta,

- esittää sellaiset vastustamisen perusteet, joilla voi olla merkitystä asian ratkaisemisessa;
- ilmoittakaa mahdollisuuksien mukaan ne todisteet, jotka aiotte esittää, ja mitä kullakin todisteella aiotte näyttää toteen;
- esittää euromääräinen vaatimuksenne tähänastisten oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta, jos pidätte sitä aiheellisenä;
- esittää tarvittaessa väitteenne siitä, ettei käräjäoikeus voi ottaa asiaa tutkittavaksi.

Liittäkää vastaukseenne alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- asiakirja, johon kanteen vastustaminen perustuu, ja
- kirjalliset todisteet, joihin vastauksessanne vetoatte.

Vastauksessa on myös ilmoitettava vastaajan oma sekä todistajien ja muiden kuultavien puhelinnumero virka-aikana sekä osoite- ja muut yhteystiedot. Jos jokin vastauksessa ilmoitettu yhteystieto tai puhelinnumero myöhemmin muuttuu, siitä tulee viipymättä ilmoittaa käräjäoikeudelle.

Voitte laatia vastauksen itse tai antaa sen asiamiehen tehtäväksi. Laatijan on allekirjoitettava vastaus ja lisäksi ilmoitettava ammattinsa, kotipaikkansa, osoitteensa ja puhelinnumeronsa, josta hänet virka-aikana tavoittaa. Vastauksessa on myös ilmoitettava se postiosoite ja mahdollinen sähköpostiosoite johon asiaa koskevat kutsut, kehotukset ja ilmoitukset voidaan lähettää (prosessiosoite). Nämä asiakirjat voidaan antaa Teille tiedoksi lähettämällä ne postitse vastauksessa ilmoitettuun prosessiosoitteeseen.

Vastauksessa on mainittava käräjäoikeuden asianumero L 758/2024/3630.

Koneellinen allekirjoitus

Käräjätuomari Juhani Paiho

Pirkanmaan käräjäoikeus

PL 134

33101 TAMPERE

Puh. 029 56 47469

pirkanmaa.ko@oikeus.fi

Henkilötietojen käsittely tuomioistuimen lainkäyttötehtävissä perustuu lakisääteiseen velvoitteeseen. Tuomioistuimen kotisivuilla olevasta tietosuojaselosteesta löydätte tarkempia tietoja muun muassa käsiteltävistä henkilötiedoista, henkilötietojen käyttötarkoituksista ja käsittelyperusteista, säilytysajoista sekä tietosuojaoikeuksistanne.

KO Pirkanmaa osasto 1

Lähettiläjä: KO Pirkanmaa
Lähetetty: maanantai 30. maaliskuuta 2026 13.34
Vastaanottaja: KO Pirkanmaa osasto 1
Aihe: VL: L 758/2024/3630
Liitteet: Haastehakemuksen täydennys - 30.3.26.pdf; Haastehakemuksen täydennys - Final Draft - 30.3.26.docx

L 758/2024/3630 Paiho, Jylhä / Tupala

Lähettiläjä: Ari Huhtamäki <ari@huhtamakilaw.fi>
Lähetetty: maanantai 30. maaliskuuta 2026 13.31
Vastaanottaja: KO Pirkanmaa <pirkanmaa.ko@oikeus.fi>
Kopio: Paiho Juhani (KO) <juhani.paiho@oikeus.fi>; Lauri Pyökäri <lauri.pyokari@lecke.fi>; Ville Vyyryläinen <ville.vyyrylainen@lieke.com>; Mäkelä Kristiina <kristiina.makela@kihnio.fi>
Aihe: L 758/2024/3630

Hei,

Toimitan ohessa käräjäoikeuden pyytämän Kihniön kunnan haastehakemuksen täydennyksen otsikkoasiassa. Sekä ”virallisena” pdf-versiona että käräjäoikeuden yhteenvedon helpottamiseksi word-muotoisena.

Kunnioittavasti

Ari Huhtamäki
OTT, VT, KTM, kauppa- ja siviilioikeuden dosentti
JD, VH, EM, docent i civil och handelsrätt
Ph.D. (Law), Adjunct Professor Civil & Commercial Law, MBA
Lakiasiaimisto – Juridisk Byrå Oy Huhtamäki Ab
Aurorankatu – Auroragatan 19 A 4, HELSINKI 00100 HELSINGFORS
p./tel.+358-400-612227
e-mail: ari @huhtamakilaw.fi, www.huhtamakilaw.fi

HUOMIO: Sähköisen viestinnän tietosuojasta annetun lain 5 §:ssä todetaan että se, joka on ottanut vastaan tai muutoin saanut tiedon luottamuksellisesta viestistä, jota ei ole hänelle tarkoitettu, ei saa ilmaista tai käyttää hyväksi viestin sisältöä, tunnistamistietoa tai tietoa viestin olemassaolosta. Tämä sähköposti on luottamuksellinen. Se on tarkoitettu ainoastaan vastaanottajalle. Mikäli ette ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, olkaa hyvä ja ilmoittakaa siitä lähettäjälle sekä tuhotkaa viesti välittömästi, kiitos.

CONFIDENTIALITY NOTICE: This e-mail is confidential and may contain legally privileged information. If you have received it by mistake, please inform us by reply e-mail and then delete it (including any attachments) from your system; you should not copy it or in any other way disclose its content to anyone. E-mail is susceptible to data corruption, interception, unauthorised amendment, tampering and virus. We do not accept liability for any such actions or the consequences thereof.

Pirkanmaan käräjäoikeudelle

I Asianosais- ja tunnistetiedot

Kantaja

Kihniön kunta

Kantajan asiamies & prosessiosoite

OTT Ari Huhtamäki
c/o Lakiasiaintoimisto – Juridisk Byrå Arin & Seijan Oy Ab
Aurorankatu 19 A 4
00100 HELSINKI
sp. ari@huhtamakilaw.fi
p. 0400 - 612227

Vastaajat

- 1) Virtain kaupunki
- 2) Alavuden kaupunki
- 3) Koro Aleksander
- 4) Purra Sinikka

Virtain kaupungin asiamies & prosessiosoite

VT Lauri Pyökäri
Lecklé Oy
Eteläesplanadi 2, 00100 Helsinki
p. 040 128 4489
sp. lauri.pyokari@leckle.fi

Kuultavat osakkeenomistajat (jatkossa vastaajat, ks. kohta III jäljempänä)

- 1) Autio Kauko
- 2) Jussila Anne
- 3) Jussila Mika
- 4) Juusela Timo
- 5) Järvenpää Tellervo
- 6) Keuruun kaupunki
- 7) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1040 omistaja

- 8) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1307 omistaja
- 9) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1610 omistaja
- 10) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1704 omistaja
- 11) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 1705 omistaja
- 12) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 2101 omistaja
- 13) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 2771 omistaja
- 14) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 2932 omistaja
- 15) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3125 omistaja
- 16) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3399 omistaja
- 17) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 346 omistaja
- 18) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3518 omistaja
- 19) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 3626 omistaja
- 20) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeen 4948 omistaja
- 21) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 1603–1605 omistaja
- 22) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 2613–2614 omistaja
- 23) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 3073–3074 omistaja
- 24) Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden 4833–4835 omistaja
- 25) Kulmala Matti
- 26) Laukkanen Juhani
- 27) Lehtomäki Paula
- 28) Mäkinen Aarto
- 29) Mäkinen Aimo
- 30) Purra Antti
- 31) Purra Kari
- 32) Purra Seppo
- 33) Salmi Heikki
- 34) Vainionpää Eero
- 35) Vähä-Jussila Jukka

Kuultava

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n asiamies & prosessiosoite

Asianajaja Ville Vyyryläinen
Lieke Asianajotoimisto Oy
Aleksanterinkatu 11, 00100 Helsinki
p. 040 5259 519
sp. ville.vyyrylainen@lieke.com

Asia

L 758/2024/3630

II Asian aikaisemmat vaiheet

Kihniön kunta vaati 24.5.2022 yhtenä Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeenomistajana yhtiökokousta muuttamaan yhtiöjärjestyksestä siten, että sen lunastuslausekkeeseen sisältyvän lunastushinnan määrä muutettaisiin verotusarvosta käyväksi arvoksi.

Kuntaomistajat Alavuden, Keuruun ja Ähtärin kaupungit tukivat yhtiökokouksessa Kihniön vaatimusta. Virtain kaupunki, joka omistaa määrävähemmistön yhtiön osakkeista, vastusti vaatimusta, mistä syystä vaatimus ei menestynyt yhtiökokouksessa.

Kihniö haastoi sen vuoksi Virtain kaupungin vastaajaksi Pirkanmaan käräjäoikeuteen 22.6.2022 ja vaati, että oikeus kohtuullistaa yhtiöjärjestyksen lunastuslauseketta siten, että osakkeen lunastushinnaksi kirjataan käypä arvo. Kihniö haastoi kuultavaksi myös yhtiön, Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n.

Virrat ja yhtiö vastustivat kannetta. Pirkanmaan käräjäoikeus hylkäsi kanteen 23.9.2023. Kihniö valitti Turun hovioikeuteen. Hovioikeus kumosi käräjäoikeuden tuomion 24.5.2024 ja palautti sen käsiteltäväksi uudelleen Pirkanmaan käräjäoikeuteen siten, että *käräjäoikeus kuulisikaikkia yhtiön osakkeenomistajia*. Käräjäoikeus toteutti kuulemiset vuoden 2025 aikana. Käräjäoikeus kuitenkin päätti 25.11.2025 pyytää Kihniötä *haastattamaan kaikki osakkeenomistajat vastaajiksi (ei kuultaviksi) tai kantajan myötäpuoliksi*. Käräjäoikeus viittasi 12.11.2025 antamaansa ratkaisuun nro 1041 3139, jossa kaikkien osakkeenomistajien välillä katsottiin olevan välttämätön prosessiyhteys.

Siksi käräjäoikeus kehotti Kihniötä täydentämään hovioikeudesta käräjäoikeuteen palautunutta haastehakemustaan. Tämä täydennys toimitetaan tuosta syystä.

Tekstissä on jaksosta IV eteenpäin lihavoitu kohdat, jotka sisältävät päivityksiä alkuperäiseen haastehakemukseen.

III Haastaminen

Virtain kaupunki on jo vuonna 2022 haastettu juttuun vastaajaksi. Koillis-Satakunnan Sähkö Oy on jo silloin haastettu kuultavaksi ja koska se ei ole yhtiön osakkeenomistaja, sitä on tarpeetonta haastaa vastaajaksi.

Mutta Kihniö pyytää, että käräjäoikeus haastaa täydennyspyynnössä (ja edellä) jo vastaajiksi nimetyt Sinikka Purran ja Aleksander Koron sekä Alavuden kaupungin juttuun vastaajiksi. Lisäksi Kihniö pyytää, että käräjäoikeus haastaa täydennyspyynnössä (ja edellä) kuultaviksi nimetyt osakkeenomistajat juttuun vastaajiksi.

Kaikkia nyt vastaajiksi haastettuja vaaditaan ilmaisemaan kantansa Kihniön kanteessaan ajamaan pääasiavaatimukseen.

IV Kannevaatimukset

IV.1 Pääasiavaatimus

Kihniön kunta vaatii, että käräjäoikeus kohtuullistaa Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n yhtiöjärjestyksestä siten, että sen 13 §:n mukaisen osakkeen lunastuslausekkeen nykyinen lunastushintaa koskeva määräys (viimeinen kappale)

”Osakkeita siirrettäessä hinta ei saa ylittää osakkeiden verotusarvoa.”

muutetaan kuulumaan näin:

”Osakkeen lunastushinta on osakkeen käypä hinta, jona vastikkeellisessa saannossa muun selvityksen puuttuessa pidetään myyjän ja ostajan kesken sovittua hintaa. Jos luovutus on vastikkeeton, määrätään osakkeen käypä hinta yhtiön nettovarallisuuden ja tuottoarvon ja muiden sähkölaitosten arvonmäärityksessä yleisesti käytettyjen perusteiden nojalla.”

IV.2 Oikeudenkäyntikuluvaatimus

Kihniö vaatii lisäksi, että Virtain kaupunki veloitetaan korvaamaan Kihniön oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaan määräytyvine viivästyskorkeineen, korko lukien 30 päivää käräjäoikeuden tuomion julistamisesta.

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy on jatkuvasti esiintynyt ja esiintyy edelleen pontevasti Virtain kaupungin puolella kuultavan asemassa, vaikka sitä on kuultu jo toistuvasti jutun eri vaiheissa ja sen kanta on tiedossa. *Mutta Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:hyn ei ole kohdistettu mitään vaatimuksia*, ei edes kuluvaatimuksia ennen kuin se ryhtyi vaatimaan sellaisia Kihniöltä ja aiheuttamaan niitä Kihniölle. *Yhtiöjärjestyksen sisällöstä päättäminen on yhtiön osakkaiden, ei yhtiön asia.* Kihniö käsittää asian niin, että käräjäoikeus jätti tästä syystä tutkimatta Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n prosessiväitteen samassa ratkaisussa, jossa se hylkäsi Virtain prosessiväitteen. Samasta syystä kaikki yhtiön Kihniötä vastaan esittämät oikeudenkäyntikuluvaatimukset tulee hylätä riippumatta siitä, miten käräjäoikeus pääasian ratkaisee. Selvyiden vuoksi: Kihniö ei edelleenkään kohdistaa kuluvaatimusta Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:hyn, jos se lakkaa esiintymästä jutussa tai ainakin pidättäytyy kuluvaatimusten esittämisestä Kihniötä kohtaan.

Kihniö ei lähtökohtaisesti kohdistaa nyt haastettavaan uusiin vastaajiin minkäänlaista vaatimusta Kihniön oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Juttua ajetaan yhtiöjärjestyksen muuttamista omassa intressissään vastustavaa Virtain kaupunkia vastaan. Muut vastaajien haastamista Kihniön on pyytännyt vain siksi, että Pirkanmaan käräjäoikeus on sitä oikeudenkäynnin prosessisääntöjen vuoksi pyytännyt.

Kihniön käsitys on, että Virtain kaupunkia lukuun ottamatta kaikkien muiden osakkeenomistajien etu on, että heidän omistamiensa osakkeiden arvo kasvaisi merkittävästi vaaditun yhtiöjärjestyksen muutoksen avulla. Siksi Kihniö pitää todennäköisenä, etteivät myöskään nyt vastaajiksi haastettavat esitä oikeudenkäyntikuluvaatimuksia Kihniötä vastaan. Jos joku kuitenkin niin tekisi,

Kihniö varaa oikeuden vaatia omien oikeudenkäyntikulujensa korvaamista tällaiselta vastaajalta.

Kihniö toteaa selvyiden vuoksi senkin, ettei kenenkään vasta nyt vastaajaksi haastettavan ole välttämätöntä reagoida saamaansa haasteeseen mitenkään. Näin menettelevä tulee silloin käytännössä tukeneeksi Kihniön kannetta.

V Kannevaatimusten perustelut

V.1 Tosiseikasto

V.1.1 Koillis-Satakunnan Sähkö Oy & osakkeenomistajat

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (jäljempänä ”KSS”) on vuonna 1948 perustettu hyvin kannattava sähköyhtiö, joka palvelee toimialueensa kuntia ja niiden asukkaita ja yrityksiä toimittamalla niille sähköä. Sillä on kaikkiaan 51.196 osaketta ja sen osakkaita ovat Alavuden kaupunki (12.960 osaketta), Keuruun kaupunki (5.020 osaketta), Virtain kaupunki (21.285 osaketta), Ähtärin kaupunki (10.200 osaketta) ja Kihniön kunta (1.620 osaketta). Lisäksi yhteensä n. 0,2 % kokonaisosakekannasta on yksityishenkilöiden hallussa.

Virtain kaupunki on KSS:n suurin osakkeenomistaja ja se omistaa n. 41,6 % yhtiön koko osakekannasta. Muiden kuntien hallussa on n. 58,2 % osakekannasta.

V.1.2 KSS:n osakkeen arvo

Virrat kiisti vuonna 2022 vastauksessaan kanteeseen Kihniön arviot KSS:n osakkeen käyvästä arvosta. Kun asiasta tuli riitainen, Kihniö hankki kansainvälisen mm. yhtiöiden ja sähköyhtiöidenkin arvonnäilytykseen erikoistuneen BDO:n arvion KSS:n osakekannan käyvästä arvosta. Se on esitetty kantajan todisteena K3. Arvio on allekirjoitettu 22.11.2022, mutta sen arvonnäilytyshetki on 31.10.2022. Tiedot perustuvat pelkästään julkisiin tietoihin, koska KSS ei suostunut myötävaikuttamaan toimittamaan esim. vuoden 2022 aikaisia tulostietojaan. BDO:n arvion mukaan KSS:n arvo oli tarkasteluajankohtana 76,7 miljoonaa euroa.

KSS julkisti vuoden 2023 keväällä tilinpäätöksensä 31.12.2022 (K1). Sen mukaan KSS:n konsernin liikevoitto vuonna 2022 oli lähes 8 M€. Voitto ennen veroja oli runsaat 4 M€, mutta sitä rasitti kertaluontoisen Hanhikiven (Rosatomin) hylättyyn ydinvoimalahankkeeseen tehty runsas 3.6 M€ sijoituksen alaskirjaus. KSS:n oikaistu tulos (voitto) vuodelta 2022 oli siten 7,6 M€. Tuon tuloksen muuttaminen tuottoarvoksi vaatimattomalla kertoimella 10 antaa osakekannan arvoksi 76 M€ eli kutakuinkin saman arvon kuin BDO:n arvio. Mutta jos BDO:n tiedossa olisi ollut myös vuoden 2022 tulos, sen arvio olisi suurella todennäköisyydellä ollut korkeampi.

Virrat ei enää BDO:n arvion jälkeen kyseenalaistanut sitä, että KSS:n arvo osakekannan käypä arvo on 76,7 M€. Sen vuoksi sitä voidaan hovioikeudessa pitää riidattomana seikkana, samoin kuin sitä, että yhtiöjärjestyksen mukainen lunastushinta (verotusarvo), joka osapuilleen vastaa nykyisin käytössä olevaa vertailuarvoa on n. 1/15 osa käyvästä arvosta.

Osakkeen verotusarvo on verottajalta saadun tiedon vuonna 2022 106,03 €.

V.1.3 Yhtiöjärjestyksen lunastuslauseke

KSS:n yhtiöjärjestys on peräisin vuodelta 1948 ja se on monin kohdin jäänyt ajastaan. Kihniö ja osa muista omistajakunnista **teettivät jo vuonna 2021** selvityksen siitä, miten sitä pitäisi nykyaikaistaa. Virtain kaupungista johtuu, ettei yhtiöjärjestyksen kokonaisuudistus etene.

Yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukainen lunastuslauseke kuuluu seuraavasti:

”Osakkeiden siirto ei ole muun saannon kuin perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla voimassa yhtiöön nähden:

- a) ensisijassa, jos joku yhtiön toiminta-alueen kunta hallituksen tarjouksen perusteella lunastaa tarjotut osakkeet ja on kunnilla keskenään oikeus lunastaa osakkeita aikaisempaa osakemääräänsä vastaavassa suhteessa;
- b) toisessa sijassa, jolleivät kunnat lunasta osakkeita ja jos hallitus tällöin päättää lunastaa tarjotut osakkeet vararahaston hyväksi, käyttämällä tarkoitukseen saman rahaston varoja.

Ellei siirrettäviksi aiottuja osakkeita saada edellä mainitulla tavalla sijoitetuksi, on hallituksen hyväksyttävä siirto kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus siirrosta on tehty. Siirtoilmoituksen yhteydessä on osakekirja näytettävä.

Osakkeita siirrettäessä hinta ei saa ylittää osakkeiden verotusarvoa.”

Kuten siteeratusta sisällöstä voidaan havaita, lunastuslauseke vaikuttaa oudolta ja se sisältää ristiriitaisia ja ilmeisesti myös lainvastaisia määräyksiä. Siitä johtuu, että Kihniö ja enemmistö muista omistajista yrittivät 24.5.2022 pidetyssä yhtiökokouksessa muuttaa koko lunastuslausekkeen sisältöä, kuten **yhtiökokouksen** kokouspöytäkirjasta (liite 3, asiakohta 16) ilmenee. Virtain kaupunki esti muutoksen, koska määräenemmistöä kokouksessa edustetuista osakkeista ei voitu sen vastustaessa saavuttaa.

V.1.4 Lunastushinta

Kuten edellä siteeratusta **yhä voimassa olevasta yhtiöjärjestyksestä** havaitaan, osakkeita luovutettaessa ("siirrettäessä") hinta ei saa ylittää osakkeiden verotusarvoa:

"Osakkeita siirrettäessä hinta ei saa ylittää osakkeiden verotusarvoa."

Tämä tarkoittaa, että Kihniö tai muutkaan omistajat eivät voi myydä (luovuttaa) omistamiaan osakkeita ulkopuolisille ostajille tai edes muille osakkeenomistajille vapaasti ja käyvästä hinnasta. Tämä on ilmeinen epäkohta ja omiaan estämään osakkeiden vapaan liikkuvuuden.

V.1.5 Yritykset muuttaa lunastushintaa

Kihniö ja muut omistajakunnat – Virtain kaupunkia lukuun ottamatta – ovat pyrkineet muuttamaan lunastushintaa käyväksi jo **ennen kanteen nostamista** kymmenen (10) vuotta kestäneissä neuvotteluissa. Niitä käytiin vilkkaasti myös vuosina 2020–2022 sen jälkeen, kun kunnat olivat selvittäneet mahdollisuutta nyt käsillä olevan kaltaisen kanteen ajamiseen.

Viimeisimmät neuvottelut kariutuivat, kun Virtain kaupunginhallitus antoi neuvottelijoilleen 10.1.2022 neuvotteluohjeen, jossa torjuttiin kaikki mahdollisuudet muutoksen tekemiseen. Kihniön kunta päätti sen jälkeen 7.3.2022 ajaa muutosta KSS:n yhtiökokouksessa ja jos se ei tuottaisi tulosta, oikeusteitse.

V.1.6 Yhtiökokous 24.5.2022

Kihniön kunta vaati KSS:n hallitukselle osoittamassaan kirjeessä varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltäväksi ja päätettäväksi a) lunastushinnan muuttamisen (asiakohta 15) sen mukaisesti kuin tässä kanteessa on vaadittu ja b) yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen muuttamisen nykyaikaiseen muotoon (asiakohta 16).

Päätösesityksiään kokouksessa perustellessaan Kihniön edustaja avustajineen totesi, että kohdan 15 muutoksen torjuminen johtaa (käsillä olevan) kanteen ajamiseen niitä vastaan, jotka esityksen torjuisivat.

Virtain kaupunki torjui molemmat esitykset. Kohdassa 15 se perusteli kantansa oheisesta pöytäkirjan liitteestä (haastehakemuksen liite 6) ilmenevin tavoin.

Keskustelun jälkeisessä äänestyksessä Kihniön (tämän kanteen vaatimuksen) mukaista yhtiöjärjestyksen muutosta asiakohdassa 15 tukivat Kihniön lisäksi Alavuden, Keuruun ja Ähtärin kaupungit. Vastaan äänesti Virtain kaupunki. Kaksi kokoukseen osallistunutta yksityishenkilöä, joilla oli muutamia osakkeita, pidättäytyivät äänestyksestä.

KSS:n yhtiöjärjestyksessä on (§ 11) ns. äänileikkuri, jonka mukaisesti Virtain, Alavuden ja Ähtärin käytettävissä olleiden äänien määrä supistui 5.109 ääneen. Muut osakkaat äänestivät osakkeidensa määrää vastaavalla äänimäärällä.

Äänestyksessä annettiin 21.967 ääntä. Kihniön esityksen puolesta annettiin 16.858 ja sitä vastaan 5.109 ääntä, 8 osakkeen jätettyä äänestämättä. Annetuista äänistä selvästi yli 2/3 eli 76,74 % tuki Kihniön esitystä.

Se kuitenkin hylättiin, koska Virrat edusti 41,6 % kokonaisomistuksellaan kokouksessa niin suurta osuutta ”kokouksessa edustetuista osakkeista”, ettei yhtiöjärjestyksen muutoksen edellyttämää 2/3 enemmistöä voitu näin laskettaessa saavuttaa.

V.1.7 Lunastushinnan merkitys Kihniön kunnalle

Kihniön omistamien KSS:n osakkeiden arvo Kihniön kunnan taseessa on vähäiset 2.724 euroa. Osinkoina niistä saadaan vuosittain vain n. 10.000 €.

Kuntien asema ja kuntatalous perustuvat nykyisin aivan toisille seikoille kuin 1940-luvulla, jolloin KSS on perustettu. Etenkin sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja niiden kulujen muutokset ovat aiheuttaneet kunnille tukalan taloudellisen tilanteen. Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille on puolestaan johtanut siihen, että hyvinvointialueet eivät osta tai edes vuokraa kaikkia kuntien omistamia sote-kiinteistöjä, vaan ne jäävät vaille käyttöä. Kunnat joutuvat sen vuoksi kirjaamaan niitä alas taseissaan. Sähkölaitosten tai -yhtiöiden omistaminen ei enää kuulu, toisin kuin ehkä 1940-luvulla, kuntien ydintoimintoihin, päinvastoin.

Siksi Kihniöllä ja muillakin pitäisi olla mahdollisuus halutessaan luopua KSS:n osakkeistaan käyvästä hinnasta. Osakkeiden myynti ei ole Kihniölle itsetarkoitus, mutta senkin pitää olla mahdollista. Jo se, että osakkeiden hinta voitaisiin arvonkorotuksella saattaa Kihniön taseessa oikealle tasolle, olisi Kihniölle suuri merkitys. 76,7 M€ käypä arvo tarkoittaisi, että Kihniön osakkeiden arvo olisi n. 2,5 M€. Voimassa oleva yhtiöjärjestys tekee kuitenkin arvonkorotuksen mahdottomaksi, verotusarvolla tapahtuva lunastus tarkoittaisi n. 165.000 euroa. 2,5 M€ on enemmän kuin Kihniön kunnan kahden (2) vuoden valtionavut yhteensä. Nyt KSS:n osakkeiden tasearvo on 2.724 euroa. Arvonkorotus parantaisi Kihniön vakavaraisuutta ja estäisi sitä luisumasta ns. kriisikuntien joukkoon.

V.2 Oikeudellinen arvio

V.2.1 Osakkeiden vapaan luovutettavuuden periaate

Osakkeiden vapaa luovutettavuus on keskeinen osakeyhtiöoikeudellinen periaate. Se ilmenee OYL 1 luvun 4 §:stä.

Lunastuslausekkeilla voidaan laillisesti rajoittaa sitä piiriä, joka voi olla luovutuksensaajana. Mutta osakeyhtiön osakkeen vapaasta luovutettavuudesta voidaan poiketa vain lunastus- tai suostumuslausekkeilla. Ja toinen keskeinen osakeyhtiöoikeudellinen periaate, *tahdonvaltaisuu*den periaate (OYL 1:9) rajoittaa sitä, millaisia poikkeukset voivat olla:

”Osakkeenomistajat voivat yhtiöjärjestyksessä määrätä yhtiön toiminnasta. Yhtiöjärjestykseen ei voida ottaa määräystä, joka on tämän lain tai muun lain pakottavan säännöksen taikka hyvän tavan vastainen.”

Jos osakkeen vapaan luovutettavuuden periaatetta rajoitetaan, se ei voi tapahtua lain tai hyvän tavan vastaisesti. *Kohtuuttomat lunastusehdot ovat aina lain ja hyvän tavan vastaisia.*

Lunastuslausekkeen ehdothan voivat äärimmillään jopa rajoittaa osakkeenomistajan mahdollisuutta vastikkeellisesti luopua omaisuudestaan ja näin johtaa sanotun periaatteen kanssa sellaiseen ristiriitaan, että tilanne on osakkeenomistajan kannalta kohtuuton. Näin lunastuslausekkeen sovittelua on perusteltu ennakkopäätöksessä KKO 1999:42.

Tässä tapauksessa varmaa tietoa ei ole siitä, onko lunastushinta alun perinkään ollut kohtuullinen, mutta nykyisellään osakkeen lunastushinnan ja osakkeen käyvän hinnan välinen ero estää osakkeiden vaihdannan ja vakuutena käyttämisen tyystin. Näin lunastuslauseke on saanut merkityksen, jota ei voida pitää osakkeenomistajien kannalta kohtuullisena. Vaikka ehto koskee kaikkia osakkeenomistajia, sen vaihdantaa rajoittava merkitys kohdistuu erityisesti vähemmistöasemassa yhtiössä oleviin osakkaisiin, jotka määräenemmistön vastustaessa eivät voi saada aikaan muutoksia yhtiöjärjestykseen enempää kuin vaikuttaa omaisuserien arvostukseen tilinpäätöksissä. Nämäkin perustelut ovat korkeimman oikeuden tapauksessa KKO 1999:42 käyttämiä. Kuten KSS:n yhtiökokouksen päätöspöytäkirjasta (K2, asiakohta 15) ilmenee, tilanne on tässä tapauksessa täsmälleen tämän kaltainen.

V.2.2 Yhtiöjärjestyksen sovittelu

V.2.2.1 Aluksi

Osakeyhtiön – myös ns. ”tavallisen” osakeyhtiön (ei asunto-osakeyhtiö) – yhtiöjärjestyä voidaan vakiintuneen oikeuskäytännön (esim. KKO 1992: 88, KKO 1992: 196 ja KKO 1998:19) mukaisesti sovittella, jos sen määräykset osoittautuvat osakkeenomistajien kannalta kohtuuttomiksi. Sovitteluperusteena on käytetty varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annetun lain (oikeustoimilain) 36 §:n säännöstä. Se ilmenee esimerkiksi ennakkotapauksesta KKO 1990:171. Siksi siihen vedotaan tässäkin kanteessa.

Käsillä oleva kanne nostettiin alun perin ennakkotapauksesta KKO 1999:42 ilmenevän oikeusohjeen mukaisesti sitä osakkeenomistajaa vastaan, joka yhtiökokouksessa vastusti yhtiöjärjestyksen muuttamista kanteessa vaadittavalla tavalla. Yhtiölle varattiin puolestaan tilaisuus tulla kuulluksi asiassa haastattamalla

se kuultavaksi juttuun. Kuten edellä jaksoissa II ja III on selostettu, tilanne on nyt prosessioikeudellisesti toinen.

Yhtiöjärjestyksen kohtuuttomuutta voidaan korjata *joko muuttamalla yhtiöjärjestystä tai sovittamalla* sitä *lopputulosta*, johon yhtiöjärjestyksen määräyksen soveltaminen yksittäistapauksessa johtaisi. Tässä kanteessa vaaditulla yhtiöjärjestyksen muuttamisella korjataan sitä, että yhtiöjärjestys johtaisi sitä sovellettaessa säännönmukaisesti kohtuuttomaan tulokseen.

V.2.2.2 Sovittelu ”tavallisessa” osakeyhtiössä

Virrat väittää, ”tavallisen” osakeyhtiön kohdalla vain lopputuloksen sovittelu olisi mahdollista. Käsitys on virheellinen. Se tarkoittaisi, ettei tuomioistuin voisi kohtuullistaa lunastushintaa ”tavallisissa osakeyhtiöissä” (muissa kuin asunto-osakeyhtiöissä) ”vain yksittäistapauksessa” ts. sellaisissa tilanteissa, joissa osakkeita olisi jo myyty käyvästä hinnasta ja ne lunastettaisiin kohtuuttoman alhaisesta yhtiöjärjestyksessä määritellystä hinnasta.

Virrat tukeutuu hankkimaansa osuuskuntaoikeuden professori Mähösen lausuntoon. Mutta siitä, voiko tuomioistuin sovitella yhtiöjärjestyksen määräystä ”tavallisissa” osakeyhtiöissä samalla tavalla kuin asunto-osakeyhtiössä (KKO 1999:42) muutoinkin kuin yksittäistapauksessa, myös Mähönen on kirjoittanut, yhdessä Villan kanssa, kuten Villan lausunnon sivulta 9 ilmenee:

”Käsityksemme mukaan sovittelu on lähtökohtaisesti tapauskohtaista ja kohdistuu vain siihen osakkeenomistajaan, joka sovittelua vaatii. Tällöin soviteltu määräys ei muuta yhtiöjärjestystä, eikä sitä voida rekisteröidä kaupparekisteriin yhtiöjärjestyksen muutoksena. Toisaalta voi olla tilanteita, joissa yhden osakkeenomistajan kanteesta sovitellun yhtiöjärjestyksen määräyksen oikeusvaikutukset ulottuvat myös muihin osakkeenomistajiin, erityisesti, jos yhtiössä on vain saman lajisia osakkeita ja jos sovittelu vaikuttaa osakkeeseen liittyviin oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Tällöin lienee tarkoituksenmukaista osakeoikeuksien ja -velvollisuuksien yhdenvertaisen kohtelun vuoksi, että yhtiöjärjestyksen muutos myös muuttaa yhtiöjärjestystä, (ks. myös Vahtera 2012, s. 1064, jossa viitataan AOYL 6:36:ään ja 6:34:ään), koska muutos voi vaikuttaa myös muiden intressitahojen asemaan. Osakeyhtiölain esitöiden ja oikeuskäytännön valossa on selvää, että yhtiöjärjestyksen määräystä voidaan sovitella OikTL 36 §:n perusteella.”

Villan lausunnosta ilmenevistä oikeuslähteistä ilmenee, että tuomioistuin voi sovitella yhtiöjärjestystä muuttamalla yhtiöjärjestyksen lunastushintaa, kuten kanteessa vaaditaan.

Kihniö vaati 24.5.2022 pidetyssä yhtiökokouksessa samanlaista muutosta kuin käsillä olevassa kanteessa. Ähtärin, Keuruun ja Alavuden kaupungit tukivat yhtiökokouksessa Kihniön ajamaa muutosta. Ne omistavat yli 58 % KSS:n osakkeista. Jos Virtain ajama ajatus hyväksyttäisiin, niiden tai jonkun niistä olisi ensin myytävä osakkeensa ja katsottava, lunastaisiko Virrat ne yhtiöjärjestyksen mukaisesta verotusarvosta ja vasta sitten voitaisiin ajaa oikeudessa juttu, jossa lunastushintaa voitaisiin kohtuullistaa. Se herättäisi paljon epävarmuuksia. Ensimmäinen niistä olisi: Kuka ryhtyisi ostamaan ja maksamaan käypää hintaa, jos kaupan lopputulos olisi vuosien päästä ratkeavan epävarman oikeusprosessin päässä? Tämä osoittaa, miten sopimatonta ja osakeyhtiöoikeudellisen osakkeiden vapaan luovutettavuuden periaatteen vastainen Virtain ajama ajatus on.

V.2.2.3 OikTL 36 §:n soveltuvuudesta

Myös Virtain käsitys siitä, ettei tuomioistuin ”lähtökohtaisesti voisi muuttaa yhtiöjärjestystä OikTL 36 §:n nojalla” ja että sen muuttaminen on mahdollista vain yhtiökokouksen päätöksellä, on virheellinen.

Tämä on onneksi ymmärretty jo aikaisemmassa oikeuskäytännössä ja lainsäädännössä ja laajasti myös oikeuskirjallisuudessa. Professori Villan tätä tapausta varten antamasta lausunnosta tämä ilmenee selvästi (s. 7–8):

Osakeyhtiölaissa ei ole yhtiöjärjestyksen määräyksen taikka lunastushintaa koskevia nimenomaisia sovittelusäännöistä. Esitöissä todetaan nimenomaisesti, että erityisen sovittelusäännöksen ottaminen ei ole ollut enää (vuonna 2006) tarpeen, koska poikkeukselliset yhtiöjärjestyksen määräykset voivat tulla soviteltaviksi tai jäädä ottamatta huomioon Oikeustoimilain 36 §:n nojalla (Ks. HE 109/2006 vp, s. 56). Tämän tueksi osakeyhtiölain (HE 109/2005 vp) perusteluissa viitataan korkeimman oikeuden ratkaisuihin KKO 1990:171 ja 1999:42:

”Voimassa olevan lain 3 luvun 3 §:n 2 momenttia vastaavaa säännöstä lunastushintaa koskevan yhtiöjärjestyksen määräyksen sovittelusta ei ole katsottu tarpeelliseksi, koska nykyään yhtiöjärjestyksen määräyksiä voidaan vakiintuneen käsityksen mukaan sovitella varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annetun lain 36 §:n nojalla (KKO 1990:171 ja 1999:42). Viimeksi mainittu lainkohta soveltuu myös kysymyksessä olevaan tilanteeseen.” (Ks. HE 109/200 vp, s. 56)

Esitöiden mukaan sovittelu on mahdollista kohdistaa OikTL 36 §:n nojalla niin yhtiöjärjestyksen määräykseen kuin lunastushintaan.

Oikeuskirjallisuudessa Oikeustoimilain 36 §:n soveltuminen niin yhtiöjärjestyksen määräyksen kuin myös lunastushinnan sovitteluun on pidetty selvänä.

Ks. *Manne Airaksinen – Pekka Pulkkinen – Vesa Rasinaho*: Osakeyhtiö I 2018, s. 75-76: ”Yhtiöjärjestyksen määräyksen sovittelu on mahdollista OikTL 36 §:n nojalla. Sovittelua voi vaatia sekä yhtiössä alusta pitäen tai kiistanalaisen määräyksen yhtiöjärjestykseen ottamishetkestä lukien mukana ollut osakkeenomistaja, että uusi osakkeenomistaja. Sovittelun kynnyks on yhtiöoikeudessa korkeammalla kuin sopimusoikeudessa, varsinkin silloin, kun yhtiöllä on useita osakkeenomistajia; tällöin voidaan ajatella, että yhtiöjärjestyksmääräyksen pysyvyydellä on korostunut merkitys. Sovittelussa on lisäksi otettava huomioon se, että osakkeenomistaja on saattanut saada osakkeen edullisesti juuri kiistanalaisen ja osakkeenomistajan kannalta epäedullisen yhtiöjärjestyksmääräyksen takia. Sovittelu on käytännössä tullut kysymykseen yhtiöjärjestyksen lunastuslauseketta ja erityisesti lunastushintaa koskevien määräysten osalta (KKO 1992:88 ja KKO:196)”.

Ks. myös *Ville Pönkä*: Osakkeen lunastaminen (2015), s. 241: ”Yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen osalta säännös on ymmärrettävä siten, ettei lauseketta voida jättää huomioon ottamatta, mutta lunastusoikeuden toteuttamista tarkoittava oikeustoimi voidaan kumota tai sitä voidaan sovittaa OikTL 36 §:n perusteella” sekä *Jukka Mähönen – Seppo Villa*: Osakeyhtiö I, 2015 s. 113: ”Eräissä tilanteissa oikeustila on kuitenkin jätetty tietoisesti edelleen oikeuskäytännön varaan. Tärkein niistä on yhtiöjärjestyksen sovittelu, josta osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä. Laissa ei ole edes EOYL 3:3.2:a vastaavaa säännöstä lunastushintaa koskevan yhtiöjärjestyksen määräyksen sovittelusta. Perusteluna kannalle on esitetty, että, koska yhtiöjärjestyksen määräyksiä voidaan vakiintuneen käsityksen mukaan sovittaa OikTL 36 §:n nojalla (KKO 1990:171 ja KKO 1999:42), erityinen säännös ei ole tarpeen, koska yleinen sovittelusäännös soveltuu myös lunastushinnan sovitteluun. (HE 109/2005 vp, s. 56.). Ks. myös *Sakari Helminen*: Osakeyhtiön yhtiöjärjestys 2006, s. 205: ”Erillisen sovittelusäännöksen ottamista lakiin ei ole katsottu tarpeelliseksi, koska yhtiöjärjestyksen määräyksiä voidaan vakiintuneen käsityksen mukaan sovittaa OikTL 36 §:n nojalla.” *Helminen* (s. 206) mukaan ”kannanotolla on saatettu viitata siihen, että sääntelyllä ei ole tahdottu muuttaa vallitsevaa oikeustilaa. Esitöissä ei ole kuitenkaan otettu nimenomaisesti kantaa siihen, onko vallitsevaa oikeustilaa ollut tarkoitus muuttaa vai onko ollut tarkoitus jättää se entiselleen.”

Juhani Kyläkallio – Olli Irola – Kalle Kyläkallio muun muassa katsovat (myös) vuoden 2006 osakeyhtiölain osalta, että OikTL 36 §:n

perusteella on mahdollista sovittaa niin lunastushintaa kuin yhtiöjärjestyksen lunastusmääräystäkin.

”OYL:iin ei sisälly erityistä säännöstä lunastushinnan sovittelusta, jollainen oli VOYL 3:3.2:ssa. Tarkoitus on OYL:a säädettäessä ollut, (ks. HE 109/2005 s. 56), että lunastushinnan sovitteluun sovelletaan OikTL 36 §:ää.”

”Säännös mahdollistaa sekä pelkästään lunastushinnan että sitä koskevan yhtiöjärjestyksen määräyksen sovittelun. --- Lunastushintaa koskevan yhtiöjärjestyksensä määrän muuttaminen OikTL 36 §:n nojalla voi olla mahdollista vain samoin kuin yhtiöjärjestyksen muunlainenkin sovittamalla tapahtuva muuttaminen (ks. C.2.2).

Kun OYL:ssa ei ole enää erityistä lunastushintaa tai oikeammin yhtiöjärjestyksen sitä koskevan määrän sovittelua koskevaa säännöstä. Tämä johtaa siihen, että periaatteessa lunastuslausekkeen kaikki määrät voivat olla vastaavanlaisen sovittelun kohteena kuin lunastushintaa koskeva määräys.” (Ks. Juhani Kyläkallio – Olli Iirola – Kalle Kyläkallio 2017, s. 347–348)

”Poikkeuksellisesti myös tuomioistuin voi muuttaa yhtiöjärjestyksen sellaisissa tilanteissa, joissa osakas vaatii tuomioistuinta muuttamaan yhtiökokouksen tekemää yhtiöjärjestyksen muuttamista koskevaa virheellistä päätöstä --- tai tuomioistuin sovittelee yhtiöjärjestyksen kohtuuttomana (OikTL 36 §, alleviivaus tässä), (ks. Juhani Kyläkallio – Olli Iirola – Kalle Kyläkallio 2017, s. 108).

V.2.2.4 Sovittelun sisältö

Nykyisin voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on selvät määrät siitä, mikä on lähtökohtana yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeiden lunastushinnoissa (OYL 3:7):

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että osakkeenomistajalla, yhtiöllä tai muulla henkilöllä on oikeus lunastaa muulta omistajalta kuin yhtiöltä toiselle siirtyvä osake. Lunastuslausekkeessa on määrättävä, keillä on lunastusoikeus ja miten useiden lunastukseen oikeutettujen keskinäinen etuoikeus määräytyy.

Jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin, lunastuksessa noudatetaan seuraavaa:

3) lunastushinta on osakkeen käypä hinta, jona vastikkeellisessa saannossa muun selvityksen puuttuessa pidetään sovittua hintaa...”

Toisinkin voidaan, jos perusteluita on, määrätä, mutta lähtökohta lainsäädännössä on se, että lunastukset tulisi tehdä käypään hintaan. Sama on vallalla oikeuskäytännössä. Ennakkopäätöksessä KKO 1999:42 korkein oikeus katsoi, että

”lunastuslausekkeen lunastushintaa koskeva ... yhtiöjärjestyksen ... määräys oli osakkeenomistajia kohtaan kohtuuton riippumatta siitä, olivatko nämä ehkä saaneet osakkeensa vastikkeellisina vai vastikkeetta perintönä tai lahjana. Koska lunastuslausekkeen lunastushintaa koskeva määräys näin johtaisi kohtuuttomuuteen käytännössä aina, kun lunastuslauseketta jouduttaisiin soveltamaan, voidaan sanottu kohtuuttomuus poistaa muuttamalla lunastuslausekkeen lunastushintaa koskevaa määräystä kanteessa vaaditulla tavalla.”

Siksi KKO määräsi yhtiöjärjestyksen lunastushintaa koskevan kohdan kuulumaan näin:

”Jos osake muusta syystä kuin perinnön tai testamentin kautta siirtyy muulle kuin ennestään yhtiön osakkaana olevalle, on saajan ilmoitettava siitä yhtiön hallitukselle, jonka on viivyttämättä annettava siitä tieto osakkeenomistajille ja on viimeksi mainitulla valta kahdeksan (8) päivän kuluessa siitä päivästä lukien, jona hallitukselle omistusoikeuden siirtymisestä ilmoitettiin, lunastaa osake siirtäjän ja siirronsaajan sopimasta hinnasta tai, jos saanto on vastikkeeton, osakkeiden käypästä hinnasta.”

Samaan päädyttiin myös prejudikaatissa KKO 1992: 88:

”Hovioikeuden lausumilla perusteilla lunastushinnan suuruutta koskevaa yhtiöjärjestyksen määräystä on soviteltava ja lunastusbinnaksi on määrättävä osakkeiden käypä hinta. Lunastuslausekkeen mukaan lunastushintana on osakkeista maksettu hinta. Siten myös vastikkeettoman saannon johdosta lunastushinta määräytyy siirtoajankohdan mukaan.”

Tässä tapauksessa verotusarvoon perustuvaa lunastushintaa on vaadittu soviteltavan siten, että KSS:n yhtiöjärjestyksen 13 §:n viimeinen kappale muutetaan kuuluvaksi näin:

”Osakkeen lunastushinta on osakkeen käypä hinta, jona vastikkeellisessa saannossa muun selvityksen puuttuessa pidetään myyjän ja ostajan kesken sovittua hintaa. Jos luovutus on vastikkeeton, määrätään osakkeen käypä hinta yhtiön nettovarallisuuden ja tuottoarvon ja muiden sähkölaitosten arvonnäilyksessä yleisesti käytettyjen perusteiden nojalla.”

Lähtökohdaksi on edellä viitatuun lainkohdan ja siteerattujen ennakkopäätösten mukaisesti otettu ”käypä hinta”, mikä on vastikkeellisissa saannoissa ostajan ja myyjän välillä sovittu osakkeen kauppahinta. Vastikkeettomissa siirroissa sellaista ei ole, mistä syystä käypä hinta on määriteltävä muulla tavoin.

KSS:n omistusrakenne huomioon ottaen vastikkeettomia saantojakin voi tapahtua ja yksityishenkilöomistajien perintönä jne. siirtyvien osakkeiden lunastus verotusarvosta olisi myös kohtuutonta. Siksi käypää arvoa on määritelty substanssi- ja tuottoarvon kautta. Sähköyhtiöitä on lukuisia ja niiden osakkeet ovat myös yleisesti vaihdannan kohteena. Siksi niillä on markkinat. Maininnalla ”sähkölaitosten arvonnäilytyksessä yleisesti käytetyistä perusteista” on tarkoitettu osviitan hankintaa markkinoilta. BDO:n arviokirjasta ilmenee, mitä se käytännössä tarkoittaa.

V.3 Virtain esittämistä väitteistä

V.3.1 KSS:n ”yleishyödyllisyydestä”

Virrat vetoaa siihen, että KSS olisi ”yleishyödyllinen” laitos, jonka olemassaolo perustuisi edullisten sähkönhintojen tarjoamiseen KSS:n toimialueen asiakkaille. Virrat katsoo, että KSS:ää pitäisi sen vuoksi arvioida yhtiönä toisin perustein kuin muita ”tavallisia” voitontavoittelutarkoituksessa toimivia osakeyhtiöitä. Virrat perusteli väitettä sillä, että ”yleishyödyllisyydestä puhuttiin KSS:n varhaisissa yhtiöjärjestyksissä ja perustamiskirjassa.

Tosiasia on, kuten Kihniön todisteesta K5 ilmenee, ettei KSS:n yhtiöjärjestyksessä enää ainakaan vuodesta 1979 lukien, siis 47 vuoteen, ole puhuttu mitään ”yleishyödyllisyydestä”. Sekä professori Villa (s. 15) että professori Mähönen (s. 13) totesivat, ettei alkuperäisillä yleishyödyllisyysmerkinnöillä ole enää merkitystä. KSS:n yhtiöjärjestyksestä on jo kauan sitten muutettu siten, että se on voittoa tuottava yhtiö. Siksi sitä on arvioitava sellaisena. Tämän hyväksyi myös Pirkanmaan käräjäoikeus alkuperäisessä tuomiossaan (s. 8, lopussa).

V.3.2 Sovittelutuomion täytäntöönpanokelvottomuudesta

Virrat väittää, ettei tuomioistuimen ratkaisua, jolla yhtiöjärjestyksen sisältöä on muutettu, voitaisi panna täytäntöön eikä kaupparekisteriin ilmoittamalla saataisi muita kuin kanteen ajanutta sitovaksi.

Väite on peräisin professori Mähösen lausunnosta (s. 4–5), joskin hän on itsekin epäröinyt sen pitävyyttä (s. 14, 2 kpl). Väite on perusteeton, mikä ilmenee professori Villan lausunnosta (s. 15):

”Jos tuomioistuin OikTL 36 §:n perusteella sovittelee ja muuttaa yhtiöjärjestyksen määräystä, sen tulee OYL 24 luvun 6 §:n mukaisesti ilmoittaa siitä kaupparekisteriin.”

Kanta on looginen. OYL 24:6:n mukaan:

Jos ratkaisu koskee kaupparekisteriin merkittävää seikkaa, tuomioistuimen on ilman aiheetonta viivästystä ilmoitettava ratkaisustaan rekisteriviranomaiselle. Tuomioistuimen on ilmoitettava rekisteriviranomaisella myös ratkaisunsa lainvoimaisuudesta.

VI Todistelu

Kihniö nimeää kirjallisina todisteina seuraavat asiakirjat todistusteemoineen:

K1: KSS:n konsernitilinpäätös 31.12.2022

Teema: KSS:n osakkeiden käypä arvo.

K2: KSS:n yhtiöjärjestys vuodelta 1948

Teema: Lunastushinnan kohtuuttomuus

K3: KSS:n yhtiökokouksen 24.5.2022 pöytäkirja

Teema: Kannevaatimus torjuttiin 24.5.2022 yhtiökokouksessa, päätösesitystä vastaan äänesti Virtain kaupunki

K4: BDO:n 24.11.2022 päivätty arvonmääritys tilanteesta 31.10.2022

Teema: KSS:n osakkeiden käypä arvo

K5: KSS:n yhtiöjärjestys 7.12.1979

Teema: KSS:n tässä tai tämän jälkeisissä yhtiöjärjestyksissä ei puhuta enää mitään ”yleishyödyllisyydestä”, KSS on normaali, osakkailleen voittoa tavoitteleva yhtiö

Kihniö vetoaa myös professori Seppo Villan asiantuntijalausuntoon ja myös professori Jukka Mähösen asiantuntijalausuntoon yllä todetuissa oikeudellisissa kysymyksissä.

Kihniö kuulustuttaa todistelutarkoituksessa entistä kunnanjohtajaansa Petri Liukkua teemasta: Lunastushinnan kohtuuttomuus, sen merkitys Kihniön kunnalle.

Helsingissä, 30 päivänä maaliskuuta 2026

Kunnioitavasti

KIHNIÖN KUNTA

Laati:

Ari Huhtamäki
OTT, VT, KTM
Helsinki